

Gäller för: Kirurgi- ortopedi och urologimottagning Kungälv

Innehållsansvar: Andreas Skoglar, (andsk3), Överläkare

Godkänd av: Andreas Skoglar, (andsk3), Överläkare

Giltig från: 2025-04-21

Giltig till: 2027-04-21

Varicer - behandling

Syfte

Kungälv's sjukhus följer de regionala riktlinjerna för VG-regionen i bedömning och behandling av åderbråck. Denna rutin är framtagen för att säkerställa en korrekt bedömning av dessa patienter och att erbjuda en adekvat behandling som syftar till att:

- Låka venösa bensår orsakade av varicer
- Förhindra recidiv av venösa bensår orsakade av varicer
- Förhindra uppkomst av ödem och venösa bensår orsakade av varicer
- Förhindra recidiv av upprepade tromboflebiter
- Förhindra att varicer blöder
- Lindra svåra dagliga besvär

Arbetsbeskrivning

Varicer är som regel en ofarlig åkomma som kan orsaka bland annat eksem, klåda, tyngdkänsla, bensvullnad ömhet över själva åderbråcken och ibland bensår. Varicer definieras som utvidgade ytliga vener $\geq 0,3$ cm i diameter. Telangiektasier/venektasier är ytliga vener $< 0,3$ cm i diameter.

Alla patienter som kan vara aktuella för kirurgisk behandling skall kartläggas medels färgduppler (venduplex).

Handläggningstiden är beroende av förekomst av eventuella hudförändringar i följd till en kronisk venös insufficiens och därför är det viktigt att använda sig av **CEAP-klassifikationen**:

- C0 Inga varicer
- C1 Ådernät
- C2 Varicer
- C3 Varicer, ödem
- C4 Eksem
- C5 Läkt venöst sår
- C6 Aktivt venöst sår

C0-C1: Vidgade ytliga vener/ ådernät utan tecken på stasdermatit eller venösa sår
Patienterna hänvisas till privatvård.

C2-C3: Varicer utan tecken på stasdermatit eller sår

Operation alt. RF-behandling bör erbjudas patienter med huvudstamsinsufficiens (v. saphena magna och/eller v. saphena accessoria och/eller v. saphena parva) och betydande besvär som rimligen kan orsakas av en venös insufficiens. Syftet med operationen respektive RF-behandlingen är inte att avlägsna samtliga synliga åderbräck utan i stället att avlägsna eller obliterera den bakomliggande sjuka huvudstammen (VSM eller VSP och/ eller v. saphena accessoria).

C4-C6: Påvisad stasdermatit, lipodermatoscleros, atrophi blanche, hypostatisk pigmentering, blödning, läkt eller aktivt venöst bensår.

Dessa patienter ska erbjudas kirurgisk behandling/intervention.

Diagnos **I83.9** varicer (utan sår och inflammation)

Op-kod **PHB10** HUB (magna)
PHB12 HUB (parva)
PHD10 magnastrippning
PHD99 lokala exstirpationer

Det är viktigt att informera patienten om operations- och behandlingsrisker så som hematom, blödning, trombos, sårinfektion och även nervskador – särskilt om det inte föreligger någon absolut operationsindikation.

Remissprioritering:

1. Varicer med bensår, varix blödning
 2. Venöst eksem/ staspigmentering
 3. Bensvullnad, tromboflebiter
 4. Ospecifika symtom (tyngdkänsla, svullnad, pinnringar, smärta/ömhet över varicer)
 5. Varicer utan symtom (kosmetik)
 6. Telangiektasier (kosmetik)
- Grupp 1 + 2 bör bedömas inom 6 veckor (**prio 2**).
 - Grupp 3 + 4 bör bedömas inom 3 månader (**prio 3**).
 - Grupp 5 + 6 bör ej behandlas inom offentlig vård.

Operationsprioritering:

1. Varicer med bensår
 2. Varicer med eksem o/el pigmentförändringar och anamnes på blödning
 3. Varicer med påtaglig bensvullnad, tromboflebiter
 4. Varicer med ospecifika symtom (tyngdkänsla, svullnad, pinnringar, ömhet över varicer)
 5. Varicer utan symtom (kosmetik)
 6. Telangiektasier (kosmetik)
- Grupp 1 bör erbjudas operation eller RF inom 6 veckor (prio 2)
 - Grupp 2 + 3 samt selekterade fall inom 4 bör erbjudas operation eller RF inom 3 månader (prio 3)
 - Grupp 5 + 6 bör ej behandlas inom offentlig vård.

Ansvar

Alla kirurgläkare skall känna till rutinen. MLA ansvarar för att den blir känd samt att den implementeras. Avsteg från ovanstående rutin rapporteras i MedControl PRO. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras även i Melior.

Relaterad information

Se även rutin ”[RF-behandling av varicer](#)” som beslutsstöd för att veta vilken patient och vilken magna resp. parva som lämpar sig för RF-behandling.

Referensförteckning

<https://alfresco.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/3605/Behandling%20av%20varicer.pdf?a=false&guest=true>

<http://www.internetmedicin.se/page.aspx?id=466>

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Kirurgi- ortopedi och urologimottagning Kungälv

Innehållsansvar: Andreas Skoglar, (andsk3), Överläkare

Godkänd av: Andreas Skoglar, (andsk3), Överläkare

Dokument-ID: SV9042-122748033-72

Version: 9.0

Giltig från: 2025-04-21

Giltig till: 2027-04-21